

राजस्व न्यायाधिकरण काठमाडौं
इजलास
माननीय अध्यक्ष श्री किशोर सिलवाल
राजस्व सदस्य श्री जीवन कुमार घिमिरे
लेखा सदस्य श्री डम्बर बहादुर कार्की
फैसला

२०७५।०७६ सालको निर्णय नं. ७१
पुनरावेदन नं. - ०७३-RB-०२७४
मुद्दा:- आयकर (२०६८/०६९) ।

लुम्बिनी चिनी उद्योग प्रा.लि. (स्थायी लेखा नं. ३०२१३३४६६) को तर्फबाट
अख्तियार प्राप्त वर्ष ५० को ज्ञान प्रसाद रेग्मी.....१ } पुनरावेदक

विरुद्ध

श्री ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुर..... १ } प्रत्यर्थी

उपस्थित कानून व्यवसायीहरू

पुनरावेदकका तर्फबाट : अनुपस्थित
प्रत्यर्थी कार्यालयहरूका तर्फबाट : शाखा अधिकृत श्री नगेन्द्र लम्साल
अविलम्बित नजीर: x

शुरु निर्णय गर्ने कार्यालय र अधिकारी

शुरु निर्णय गर्ने कार्यालय:- ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुर
शुरु निर्णय गर्ने अधिकारी: प्रमुख कर अधिकृत श्री शंकर प्रसाद खरेल
शुरु कार्यालयको निर्णय मिति:- २०७२।०६।१५

प्रशासकिय पुनरावलोकनको निर्णय गर्ने कार्यालय र पदाधिकारी

निर्णय गर्ने कार्यालय: आन्तरिक राजस्व विभाग

निर्णय गर्ने पदाधिकारी: महानिर्देशक श्री चुडामणि शर्मा

निर्णय मिति: २०७३/३/२०

पुनरावेदक कम्पनीका हकमा ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुरबाट मिति २०७२/०६/१५ को कर निर्धारणको निर्णय उपर आन्तरिक राजस्व विभागमा प्रशासकीय पुनरावलोकनका लागि निवेदन दिएकोमा आन्तरिक राजस्व विभागबाट कार्यालयको निर्णयलाई नै सदर गर्ने गरी भएको निर्णय उपर राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ६(१) र आयकर ऐन, २०५८ को दफा ११६ बमोजिम प्रस्तुत पुनरावेदन पत्र यस न्यायाधिकरणमा पर्न आएको रहेछ । सुनुवाइका लागि आज यस इजलासमा पेश हुन आएको प्रस्तुत मुद्दाको संक्षिप्त तथ्य एवं ठहर यस प्रकार रहेको छ:-

तथ्य खण्ड

१. करदाता लुम्बिनी चिनी उद्योग प्रा.लि.ले आ.व. २०६८/०६९ को आफ्नो कारोबारको सम्बन्धमा आयकर ऐन, २०५८ को दफा ९६ अनुसार रु. ४,३०,३९,५५७।६२ नोक्सानी कायम गरी ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरमा मिति २०६९/०९/२९ मा विवरण पेश गरेको ।
२. उक्त आ.व. को लागि यस कार्यालयबाट कर परीक्षण हुँदा करदाताबाट पेश हुन आएको आय विवरण र सो साथ संलग्न कागजात, फाँटवारी तथा प्रमाणहरूको अध्ययन, छानविन गरी पेश हुन आएको प्रतिवेदन समेतको आधारमा प्रस्तुत करदाताको यस आ.व. २०६८/०६९ को सम्बन्धमा आयकर ऐन २०५८ बमोजिम आयमा समावेश गर्नुपर्ने रकम आयमा समावेश नभएको र कट्टि गर्न नपाइने खर्च दावी भएको देखिएकोले सोही ऐनको दफा १०१ बमोजिम संशोधित कर निर्धारण गर्ने प्रयोजनको लागि संशोधित कर योग्य आय कायम गर्नुपर्ने भएकोले सो बमोजिम गर्नु नपर्ने कुनै ठोस सबुद प्रमाण भए पत्र प्राप्त भएको मितिले १५ (पन्ध्र) दिनभित्र पेश गर्न आयकर ऐन २०५८ को दफा १०१ (६) बमोजिम विस्तृत व्यहोरा खुलाई ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरबाट करदाताको नाममा मिति २०७२/०५/१८ मा सूचना जारी भएको ।
३. ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरबाट मिति २०७२/०५/१८ मा जारी भएको सूचना करदाताले मिति २०७२/०५/२१ मा सूचना बुझी लिएको ।
४. करदाताले मिति २०७२/०५/२१ मा बुझी लिएको सूचनाको जवाफ मिति २०७२/०६/०५ मा पेश गरेको ।

५. प्रस्तुत करदाताको आ.व. २०६८/०६९ को लागि रु. २,६७,०७,५९८।७० मात्र नोक्सानी कायम गरी आयकर ऐन, २०५८ को दफा १०१ बमोजिम कर अधिकृतले संशोधित कर निर्धारण गरी सोही ऐनको दफा १०२ बमोजिम करदातालाई सूचना दिने भन्ने समेत व्यहोराको ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरबाट मिति २०७२/०६/१५ मा भएको निर्णय पर्चा ।
६. ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरले मिति २०७२/०६/१७ मा जारी गरेको आ.व. २०६८/०६९ को आयकर तर्फको संशोधित कर निर्धारण आदेशमा चित्त नबुझी लुम्बिनी चिनी उद्योग प्रा.लि.ले प्रशासकीय पुनरावलोकनका लागि मिति २०७२/०८/२० मा आन्तरिक राजस्व विभागमा पेश गरेको निवेदन ।
७. कार्यालयले गरेको निर्णय कानून सम्मत भएको देखिएकोले करदाताको जिकिर नपुग्ने ठहर्छ भन्ने समेत व्यहोराको आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट मिति २०७३/०३/२० मा भएको निर्णय ।
८. हामीले गरेको व्याज खर्च कट्टी दावी सम्बन्धमा हेर्दा उक्त रकम उद्योगको रजिष्टर्ड पुँजिकृत कार्यालय काठमाडौंमा रहेको हुँदा व्यवसायिक कामको प्रयोजनको लागी वरुण डेभलपर्स प्रा.लि. लाई त्यसको **FLAT** किन्न **ADVANCE** दिएको रकम हो । ऐ. **FLAT** लुम्बिनी चिनी उद्योगकै नाममा खरिद गरिएको हुँदा व्याज कट्टी पाउनुपर्छ । हास खर्च दावी ऐन तथा लेखाको सर्वमान्य सिद्धान्त बमोजिम गरिएकोमा उक्त हास खर्चलाई मिनाहा नदिने निर्णय ऐन व्यवस्था विपरित भएकोले बदरभागी छ । गत वर्षको नोक्सानी कट्टी सम्बन्धमा उक्त विषयमा मुद्धा दर्ता भएकोले त्यसको अन्तिम फैसला वा आदेश नआउञ्जेल उक्त नोक्सानी कम गर्न नहुने । अग्रिम कर कट्टी गरी दाखिला गर्नुपर्ने रकम ढिला दाखिला गरेको भनी व्याज कट्टी नपाउने भनी गरेको निर्णयतर्फ विचार गर्दा उल्लेखित रकम विभिन्न राजस्व दाखिला रसिद नं. हरुबाट दाखिला गरेका छौं, विपक्षी कार्यालयबाट भएको निर्णय बदर गरी पुनरावेदन जिकिर अनुसार गरी पाउँ भन्ने समेत व्यहोराको जिकीर लिई करदाताको तर्फबाट मिति २०७३/०६/१४ मा यस न्यायधिकरण समक्ष पुनरावेदन पत्र दर्ता भएको ।
९. यसमा मुलुकी ऐन, अ.व. २०२ नं. बमोजिम छलफलको प्रयोजनार्थ विशेष सरकारी वकिलको कार्यालयलाई सूचना दिई नियमानुसार पेश गर्नु भन्ने यस न्यायाधिकरणको मिति २०७५/०२/२९/३ मा भएको आदेश ।

ठहर खण्ड

१०. नियम बमोजिम पेसीसूचिमा चढी पेश हुन आएको प्रस्तुत मुद्दामा पुनरावेदन पत्र एवं प्राप्त सुरु मिसिल समेत अध्ययन गरियो ।
११. पुनरावेदक करदाता लुम्बिनी चिनी उद्योग प्रा.लि.का तर्फबाट पटक कानून व्यवसायी उपस्थित हुनुभएन । प्रत्यर्थी ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुर तर्फबाट उपस्थित विशेष सरकारी वकिल कार्यालय, काठमाडौंका विद्वान सरकारी वकिल नगेन्द्र लम्सालले अग्रिम कर कट्टि विलम्ब गरी दाखिला गरेकाले व्याज माग गरेको, व्यवसायसँग असम्बन्धित फ्ल्याट (Flat) खरीद गर्न पेशकी दिएको रकममा व्याज खर्च अमान्य गरेको, हास खर्च दावी गरेकोमा पूर्ववत आर्थिक वर्षहरूबाट यकिन भै आएको नदेखिएको, नोक्सानी दावी बास्तविक भन्दा बढी गरेको देखि प्रत्यर्थी ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरले गरेको संशोधित कर निर्धारण आदेश कानून सम्मत भएको हुँदा सदर हुनुपरछ भनी बहस जिकिर प्रस्तुत गर्नुभयो ।
१२. प्रत्यर्थी कार्यालयका बहस जिकिर र मिसिल संलग्न कागज प्रमाणहरूको अध्ययन गरी हेर्दा शुरु कार्यालयको निर्णय मिलेको छ छैन र पुनरावेदकको जिकिर अनुसार हुनुपर्ने हो होइन भन्ने तर्फ निर्णय दिनुपर्ने देखिन आयोः -

व्याज खर्च अमान्य गरेको सम्बन्धमा

पुनरावेदक करदाताले व्यवसाय संचालानार्थ बैंकबाट ऋण प्राप्त गरी व्याज समेत खर्च दावी गर्दै आएकोमा व्यवसायसँग प्रत्यक्ष सरोकार नराखे व्यवसाय एवं व्यवसायको कारोबार भएको भन्दा टाढाको स्थानमा फ्ल्याट (Flat) खरीद गर्न भनी ठूलो रकम पेशकी उपलब्ध गराएको देखिन्छ । यसरी फ्ल्याट खरीद गर्नु पर्नाको कारण पनि खुल्दैन । पुनरावेदकको रजिष्टर्ड कार्यालय काठमाण्डौंमा रहेको प्रमाण पनि पेश भएको देखिएन । विगत आर्थिक वर्षहरू देखि नै बरुण डेभलपर्स प्रा.लि. लाई पेशकी उपलब्ध गराइएको छ भने अर्को तर्फ ऋण प्राप्त रकममा व्याज खर्च दावी गरेकाले व्यवसाय सँग असम्बन्धित भए जति रकम बराबरको व्याज खर्च आयकर ऐन, २०५८ को दफा १४ बमोजिम व्यवसाय वा लगानीबाट आय आर्जन हुने कार्य नदेखिएको हुँदा अमान्य गरेको निर्णय कानून सम्मत नै देखिन आयो ।

हास खर्च कट्टि सम्बन्धमा:

पुनरावेदकले नेपाल सरकारबाट निजीकरणमा लिंदा पुराना मेसिन मर्मत गर्दा लागेको ज्याला आदि खर्च पूँजीकृत गरिएको कारणले हास खर्च कट्टी दावी गरिएको हो भन्ने भनाई रहेको देखिन्छ । पुनरावेदक करदाताले आ,व, २०६२।०६३ सँग सम्बन्धित रहेको उक्त अवधिको कर निर्धारण समेतमा चित्त नबुझी पुनरावेदन गरेको भनिएकोमा

पुनरावेदक पक्षलाई सो सम्बन्धी कागजात खोज तलास गरी १५ दिन भित्र पेश गर्ने मौका दिएकोमा सो सम्बन्धी कुनै कागजात पेश गर्न सकेको देखिदैन । यस न्यायाधिकरणको मुद्दा दर्ता हुने शाखा (मुद्दा फाँट 'क') बाट सम्बन्धित पुनरावेदक पक्षको आ.व. २०६२।०६३ देखि २०६६।०६७ सम्म आयकर सम्बन्धी कुनै पनि मुद्दा दर्ता भएको नदेखिएको व्यहोरा समेत उल्लेख भएकोले पाइयो । चालु आ.व. २०६८।०६९ मा थप भएको सम्पत्ति एवं गत आर्थिक वर्षको सम्पत्ति समेतको हास आधारमा कर निर्धारण गर्दा संलग्न भएको हास गणना विवरण समेतबाट रु. १,२६,७४,९७०।०८ मात्र हास खर्च समूह 'घ' मा दावी गर्न पाउनेमा रु.१,३१,५४,७८४।३३ दावी गरी रु. ४,७९,८१४।२५ बढी रकम दावी गरेको पाइयो । यसरी पुनरावेदकले पाउने भन्दा बढी हास खर्च दावी गरेकोले आयकर ऐन, २०५८ को दफा १९(१) बमोजिम खर्च दावी अमान्य ठहर्‍याएको कर निर्धारण आदेश कानून सम्मत नै देखिन आयो ।

गत वर्षको नोकसानी कट्टि सम्बन्धमा

पुनरावेदकले आ.व. २०६७।०६८ को संशोधित कर निर्धारण आदेशको सूचना मिति २०७२।०४।२४ मा प्राप्त भएको र सोको जवाफ समेत पेश गरिसकेको साथै उक्त विषयमा मुद्दा दर्ता भएकोले त्यसको अन्तिम फैसला वा आदेश नआउन्जेल सम्म गत वर्षको नोकसानी कम गर्न नमिल्ने भनी जिकिर लिएतापनि आयकर ऐन, २०५८ को दफा ९६ बमोजिम करदाताले आय विवरण पेश गर्दा ऐनको दफा २०(१) बमोजिम कट्टि गर्न पाउने गत आ.व. २०६७।०६८ बाट जिम्मेवारी सरेको व्यवसायको नोकसानी रु. ४,७९,९९,३२५।२३ मात्र कट्टी गरेको देखियो । तर पुनरावेदक करदाताको आ.व. २०६७।०६८ को कर परिक्षणबाट उक्त आ.व. मा रु. ३,३०,२५,९३८।३४ नोकसानी कायम हुन गएको हुँदा कट्टी गरेको नोकसानी नपाउने देखिन आउँछ । यसरी कट्टी नपाउने नोकसानी वापतको रकम रु. १,४९,६६,९८६।८९ लाई आयकर ऐन २०५८ को दफा २०(१) बमोजिम कट्टी गर्न नमिल्ने भनी कार्यालयले गरेको निर्णय कानून सम्मत भएको देखिन आयो ।

अग्रिम कर तर्फ:

पुनरावेदकले आ.व. २०६८।०६९ मा अग्रिम कर कट्टी गरी दाखिला गर्नुपर्ने रकम ढीला दाखिला गरेको भनी कार्यालयले आयकर ऐन, २०५८ को दफा ११९ बमोजिम लाग्ने व्याज रकम माग गरेको देखियो । पुनरावेदक करदाताले रकम राजस्व दाखिला गरेको रेकर्ड एभरेष्ट बैंक लि. को मिति २०६९।९।२९ को विभिन्न भौचर नं. हरुबाट देखिन्छ भनी जिकिर लिएतापनि चालु आर्थिक वर्षमा पुनरावेदकले विभिन्न भुक्तानीहरुमा

कट्टा गरेको रकम आयकर ऐन, २०५८ को दफा ८७ र ८८ बमोजिमको अग्रिम कर कट्टि रकम ढिला दाखिला गरेको देखिएकोले सोहि ऐनको दफा ११९ बमोजिम लाग्ने व्याज दाखिला गर्न भनी ऐनको दफा ९० को उपदफा (८) बमोजिम दफा ११९ बमोजिमको व्याज दाखिला गर्ने आदेश दिएको कार्यालयको निर्णय कानून सम्मत नै देखिन आयो ।

१३. अतः माथी विवेचित आधारमा स्थायी लेखा नं. ३०२१३३४६६ भएका पुनरावेदक करदाता लुम्बिनी चिनी उद्योग प्रा.लि.को आ.व. २०६८।०६९ को आयकर निर्धारणको सम्बन्धमा शुरु ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवनको मिति २०७२।६।१५ को निर्णय र सोलाई समर्थन गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागबाट मिति २०७३।३।२० मा भएको निर्णय मिलेकै देखिंदा सदर हुने ठहर्छ । पुनरावेदकको पुनरावेदन जिकिर पुग्न सक्दैन ।
१४. फैसलाको प्रतिलिपी सहितको जानकारी विशेष सरकारी वकिलको कार्यालय काठमाण्डौलाई दिनु ।
१५. सरोकारवाला पक्ष नक्कल माग गर्न आए नियमानुसार लाग्ने दस्तूर लिई नक्कल दिनु ।
१६. प्रस्तुत फैसलाको विद्युतीय प्रति अपलोड गरी यस मुद्दाको दायरीको लगत कट्टा गरी मिसिल नियमानुसार गरी बुझाई दिनु ।

डम्बरबहादुर कार्की
(लेखा सदस्य)

उक्त रायमा हाम्रो सहमति छ ।

जीवन कुमार घिमिरे
(राजस्व सदस्य)

किशोर सिलवाल
(अध्यक्ष)

फैसला तयारीमा सहयोग गर्नुहुने:-

शाखा अधिकृत: श्री सीता अधिकारी

कम्प्यूटर टाइप: श्री प्रदिप तिवारी

इतिसम्बत २०७५ साल फागुन १३ गतेरोज २ शुभम.....